

Xujun xi kits'ínkjihí nda postru Pablo xuta ninku Galacia

B'i ts'ín kikjaniñaha Pablo xuta ninku xi tjin ante Galacia

1 An Pablo, an xi kama nku nda postru^a at'aha Jesucristo kitsjá xána ko Ntia Na'miná xi kits'ínkj'áya ngáha ra Jesucristo ngabayoo. Najmi xuta kitsjá xána ko y'éxána. ²An ko ta ngayjee já nts'eé xi tjintukona ei tín'ekj'ihí xujun jun xuta ninku Galacia.

³Kas'enuu kjuanda ko kjuajyu xi tsjáná Ntia Na'miná ko Nda Ntíaná Jesucristo. ⁴Kui xi kitsjá yjoho nga k'ienntjáíhiná at'aha ngatitsun tjinná. B'a kits'ín tu xi ts'ín ndáíhiná asunnte ch'onk'un xi kich'aá nd'ai. Kitsjá yjoho xi nkú ts'ín kama mjehe Ntia Na'miná.

⁵Kas'ehe Ntia Na'miná kjuachánka santaha tu nkjéhé ni! B'a katuma.

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga tu nkú én nda tsuhu Jesucristo xi tjña

⁶Tu b'ahá tu mana nk'ie nga kutjuhú t'bankín t'axíhuun Ntíaná xi j'ájinuu ko xi kitsjánuu kjuanda xi sakújinná Jesucristo. Tín'ekj'ohoon kj'ái én xi incha tsu jóo nga kui xi én nda tsuhu Ntíaná. ⁷Tunga najmi tjhín kj'ái én nda tsu. B'a tíxian at'aha tjin xi títs'inn dyajinnuu ko mjehe nga ts'ínk'óntjaiya én nda tsuhu Jesucristo.

⁸Tsa tjin xi najmi b'a ts'ín k'uénijmínuu én nda tsuhu Ntíaná xi nkú ts'ín y'enijmí, kui xi najmi nda katuma nginkun Ntíaná. B'a ta katumaní tsa jin kj'ái ts'ín k'uénijmí ko tsa nku ntítsje xi njbaha ndjiojmi ján. ⁹Ja b'a kixinnuu nga tjuhun ko b'ahá ta tíxin ngáhanuu nd'ai. Tsa tjin xi k'uénijmínuu nku én nda tsuhu Ntíaná xi kj'ái nga xi kin'ekj'ohoon, kui xi najmi nda katuma nginkun Ntíaná.

¹⁰¿Yá xi mjena nga nda ts'ín kuasena nd'ai? ¿A xuta a ra Ntíaná? ¿A ra t'bangisjainá nga tsjaha kjuatsjo xuta? Tsa mjena nga tsjaha kjuatsjo xuta, ja najmi ta Cristo títs'inxát'aha ra ma.

---

^a 1:1, 17, 19 “Xi kis'exá” tsuhu ra “nda postru” ko a ra “já postru”.

**B'i ts'ín tsakúya Pablo xi nkú ts'ín kama
nku nda postruhú Jesucristo**

¹¹Tíxinyanu ni xu'bi, já nts'e. Én nda tsu xi tǐb'enijmía, najmi éhen xuta niu. ¹²Najmi xuta kitsjana éen ko ta ndaha najmi xuta tsakúyana. Jesucristo kikjihín y'éjña chjina éen.

¹³Ja yo xi nkú ts'ín tsátejña nǐstjin nk'ie. Kikienkján Ntíaná xi nkú ts'ín tǐjñaha xuta xi ntje judio tjeheh ra. 'Yún kitsjennkí unkie xuta ninkuhú Ntíaná. Kama mjena nga ts'inkjé kai. ¹⁴Xi nkú ts'ín tǐjñaha xuta judio nga k'úentu nginkun Ntíaná, an xi 'yún nk'a kitsjehen nkjin já judio xi ta ñja kama cháka. Ngayjehe k'an kits'intjusan sin cháha ntje chána.

¹⁵Kintehe ni nga kitsian, at'aha chánka kjuandaha Ntíaná, y'éjña t'axinna ko j'ájinna. Chuba nk'ie nga kama mjehe ¹⁶tsakúchjina Ntíhi, tu xi k'uenijmíhi ra éen nda tsuhu xuta xi najmi ntje judio tjeheh ra. Ko nk'ie nga tsakúchjina Ntíhi, najmi xuta ngjingjasjáyahá. ¹⁷Ta ndaha najmi ngjia nanki Jerusalen, tsa ngjisehe já postru xi tjun nga an. Ante Arabiá ní ngjia. Askahan kik'óya ngáhana nanki Damasco.

¹⁸Askahan nk'ie nga ja j'a jan nú, ngjia Jerusalen nga ngjisehe Pedro. Tj'ion nǐstjin ts'andayana yo nga tsátejñaka. ¹⁹Najmi kkie já postru xingisoo. Nkuhú Santiago kkie, kui xi nts'e maha Nda Ntíaná Jesu. ²⁰¡Ntíaná be nga najmi tǐb'anachanu ni xi tǐb'et'a xujunnuu ei!

²¹Askahan ngjia ante Siriá ko ante Ciliciá. ²²Kui chubo najmi bena xuta ninkuhú Cristo xi tǐn ante Judea. ²³Tu incha behé nk'ie nga b'a kitsú éen: “Nda xi kitsjennkí unkie rúná nk'ie, kui rú xi ja ta tǐb'énijmí nd'ai éen nda tsu xi s'ejinná, éen xi kama mjehe nga ts'íinndyja nǐstjin nk'ie.” ²⁴B'a ts'ín, ngat'aha ni xi kamat'an, incha kits'ínkiehe yjoho nga Ntíaná xi 'yún chánka.

**B'i ts'ín kitsúya Pablo xi nkú ts'ín incha
kits'ínkjáihjín já postru xingisoo**

2 Nk'ie nga ja j'a te ñju nú ta ngjihí ngáhana Jerusalen. Ngjikona Bernabe ko ta ngjika Tito. ²Ngjia at'aha Ntíaná tsakúchjina nga tǐjhin nga b'a ts'ian. Yo kinchjanijmíko t'axián já xi yaha nga kui xi já k'akuhú xuta ninku. Kixinyaha xi nkú ts'ín tǐb'enijmíhi éen nda tsuhu Jesucristo xuta xi najmi ntje judio tjeheh ra. B'a kits'ian tu xi najmi ndyjaha xá xi tǐts'ian.

³Tito, nda xi tjenkona xi najmi ntje judio tjeheh ra, najmi kin'e kjuayúhún nga n'ehe ni circuncision, ⁴ndaha tsa jas'enjinní k'ua já nts'eé kits'ín ma maña yjoho. Kama ñjajinni tu xi tsase mañaha xi nkú ts'ín ñá xi s'ejinná Jesu Cristo najmi tǐjñanená kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise nk'ie. B'a kits'ín jóo at'aha mjehe nga ts'ín maná xuta musuhú kjuatéxumoo. ⁵Tunga ndahá ichí najmi

kik'a_{in}te_{ih}i, at_{ah}a mje_ni nga xi nkú títsu é_n nda tsuhu Nt_{ia}ná, kuihí xi ngju_aindju a_{jin}nuu.

⁶Máha já xi yah_a nga kui xi já k'aku_hu xuta n_{in}ku, najmi y'ésuh_{un} ni xi tǎb'enijmíá. Tsa já k'aku_u niu a ra najmi, najmi an be. At'ah_a tu nku chub_{an}áhá nginkun Nt_{ia}ná. ⁷Incha kamankjih_{in} nga Nt_{ia}ná kitsjá xána nga xuta xi najmi ntje judio tje_hen ra k'u_{en}ijmíhi é_n nda tsuhu, xi nkú ta ts'ín kik'á_i xáha Pedro nga kui xi k'u_{en}ijmíhi xuta xi ntje judio tje_hen ra. ⁸At'ah_a xi títs'ínchjé_hen Pedro nga kama nda postru a_{jin}hin xuta judio, ta títs'ínchjénna nga kama nda postru a_{jin}hin xuta xi tǎj_n asuntee.

⁹Incha kamankjih_{in} Santiago, Pedro ko Jua, xi yah_a xi nkúhu já k'aku, nga Nt_{ia}ná kitsjána kju_{an}da xu'bi. Incha kitsjáni ntsja nga b'í ts'ín y'ej_nai nga an ko Bernabe n'e_i xáha Nt_{ia}ná a_{jin}hin xuta xi najmi ntje judio tje_hen ra ko nga kui incha ts'ín xáha Nt_{ia}ná a_{jin}hin xuta xi ntje judio tje_hen ra. ¹⁰Nku tutuhú ni xu'bi xi tsankini, nga katj'áitsjenni xuta x'an, ni xi ngayjehe k'an ja nd'ai títs'intjusuhunna.

B'í ts'ín kitsúya Pablo xi nkú ts'ín b'a kitsúhu Pedro nga najmi nda kits'ín

¹¹Nk'ie nga tsichu Pedro nanki Antiokia, an_{kj}n an_{kj}n b'a kixih_{in} nga najmi nda tǎj_n ni xi títs'ín, at'ah_a jé tje_hen ra ni xi kits'ín.

¹²Kintehe ni nga incha tsichu yo k'ua já xi mako Santiago, tǎtjun tǎkjineko maha xuta xi najmi ntje judio tje_hen ra. Tunga nk'ie nga tsichu jóo, as'ai kík_jxín yjoho Pedro ko ngji t'axín. Kitsankjún já xi tsu nga ta tǎj_{in} nga n'ehe ni circumcision já xi najmi ntje judio tje_hen ra. ¹³As'ai já nts'eé judio xingiso_o ta jo kits'ín éhen xi nkúhu Pedro. Santaha ko Bernabe ta kama k'un nga kits'ín jo éhen.

¹⁴Kikie nga najmi kixi tǎincha fiko é_n nda tsuhu Nt_{ia}ná xi nkú ts'ín tje_hen ra é_n, as'ai b'í kixih_{in} Pedro nginkun ngayjee xuta: “Ji xi ntje judio tje_hen ri ko tinchin xi nkú ts'ín tǎj_{ntu} xuta xi najmi ntje judio tje_hen ra, najmi xi nkú ts'ín tǎj_{ntu} xuta xi ntje judio tje_hen ra. Kui nga, zá mjehe ri n'e kju_a'yúhun ri xuta xi najmi ntje judio tje_hen ra nga k'ú_{en}tuhu xi nkú ts'ín tǎj_{ntu} xuta xi ntje judio tje_hen ra?”

B'í ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga xuta judio ta bichú ma naxu nginkun Nt_{ia}ná tu ngat'ah_a nga Jesucristo s'ejih_{in}

¹⁵Jin xi xuta judio nga kitsi_{in}, najmi tints_{ub}aj_{in} ngatitsun xi nkúhu xuta xi tǎj_n asuntei. ¹⁶Tunga yaní nga naxu bichú ma xuta nginkun Nt_{ia}ná tu ngat'ah_a nga s'ejih_{in} Jesucristo, najmi tu ngat'ah_a ni tsa títs'íntjusun ni xi tǎj_t'a kju_{at}éxuma xi kin'ekjas'ehen Moise. Kui nga ko ta jin kin'e s'ejih_{in}ni Cristo Jesu tu xi naxu ku_{ich}ú mahani nginkun Nt_{ia}ná tu ngat'ah_a nga s'ejin_{ni} Cristo, najmi tu ngat'ah_a tsa

tín'etjusuin ni xi tǐt'a kjuatéxumoo. At'aha ndaha nku xuta najmi naxu kuichú ma nginkun Ntíaná tu ngat'aha tsa títs'íntjusun ni xi tǐt'a kjuatéxumoo.

¹⁷Jin xi xuta judio ta tǐbinchisǐai nga naxu kuichú mai nginkun Ntíaná ngat'aha ni xi kits'ín Cristo. Tunga nk'ie nga b'a tǐn'ei, tíyani xi nkúhu xuta ngatitsun. ¿A kui xi tsuhu ra nga Cristo y'ejǐnjǐni ngatitsuun? ¡Najmi! ¡Ndaha tsa mí yjehe! ¹⁸Tsa ta ts'ihín ngáhana ni xi ja y'ejǐná t'axián, nk'iehé nga ta ahan títs'in ma suba yjonā nku nda xi tǐhǐn jé. ¹⁹At'aha kjuatéxumoo tsayahana. Kjuatéxumoo xi b'a kits'ínna, tu xi ngat'aha Ntíaná kúátejǐna tǐk'uhunna nd'ai.

²⁰T'a kruu tsayaka Cristo. Najmi ta an tǐjǐna tǐk'un sahana. Cristohó tǐjǐna tǐk'unjinna. S'ejinna Ntǐhi Ntíaná xi kits'íntjona ko kits'ínkjas'entjaihina yjoho. B'a ts'ian nga tǐjǐna sa asuntei. ²¹Najmi ts'in t'axián kjuandaha Ntíaná. At'aha tsa kjuatéxumoo maha ts'ín nga naxu ma xuta nginkun Ntíaná, kui xi tsuhu ra nga tu kjuandahá k'ien Cristo.

B'ǐ ts'ín kitsúya Pablo ni xi kits'ínkoho Espiritu xuta Galaciā

3 Jun xuta Galaciā, já b'a nkjún ts'ín nchǐnihinu! ¿Yá ts'anqchanuu? Kis'ejǐna chjinuu xi nkúhu tsa tunkun kiyakohonu xi nkú ts'ín kis'et'a kruu Jesucristo. ²Nku ni mjena kuasjǐyanuu. ¿Nkú ts'ín kin'ekjǐhǐn ruu Espirituhu Ntíaná? ¿A at'aha kin'etjusun ni xi tǐt'a kjuatéxumoo a ra at'aha ní nga kis'ejinnuu én nda tsu xi kinu'yó?

³¿A tu xǐ nchǐninú? Nga tǐtjuhun ni Espirituhu Ntíaná tsasinkonuu xi nkú ts'ín kuǐntsuboo nginkun Ntíaná, tunga nd'ai, já jun suba b'a tǐn'ehenu? ⁴¿A tu kjuandahá nkjin kjuanima tsitjajún? ¡Kutsa tu kjuandahá b'a kama! ⁵Ntíaná tsjánuu Espirituhu ko ts'ín kjuankjún ajinnuu. ¿Á b'a maha? ¿A at'aha tǐn'etjusun ni xi tǐt'a kjuatéxumoo a ra at'aha ní nga s'ejinnuu én nda tsu xi kinu'yó?

B'ǐ ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga naxu tsichu ma Abraham nginkun Ntíaná nk'ie nga kis'ejihǐn Ntíaná

⁶Abraham bi kis'ejihǐn Ntíaná. Kui niu xi kits'ínchǐhǐ ra Ntíaná nga nku nda xi naxu kama Abraham. ⁷Kui nga katumankjihinnuu nga xuta xi s'ejihǐn ra Ntíaná, kuihǐ xi ntjehe Abraham. ⁸Kis'et'a ehēn Ntíaná xi má nga Ntíaná tsjáha nga naxu kuichú ma xuta xi najmi ntje judio tjeheh ra tu ngat'aha nga Ntíaná s'ejihǐn. Ntíaná kitsúya tǐtjuhun Abraham én nda tsuhu nk'ie nga b'ǐ kitsúhu: “Ts'inchjēhen tu xi tu ngat'ahi nda kamat'aihin ngayjee naxinantá xi tǐn asuntee.” ⁹Kui b'a maha, xi s'ejihǐn ra Ntíaná nd'ai, Ntíaná ta nda ts'ínkoho xi nkú ts'ín nda kits'ínko Abraham xi kis'ejihǐn nk'ie.

¹⁰Ngayjee xi tǐkuyá nga kuichú ma naxu nginkun Ntǐaná at'aha tǐts'ǐntjusun ni xi tǐjt'a kjuatǐxumoo, kui xi tǐjǎnehe nga najmi nda kama nginkun Ntǐaná tsa najmi ts'ǐntjusun ngayjee kjuatǐxumoo. At'aha b'ǐ ts'ǐn tǐjt'a: "Najmi nda nginkun Ntǐaná ngayjee xuta xi najmi ts'ǐntjusun tehente nga nkúnkú ni xi tǐjt'a xujun kjuatǐxumoo." ¹¹Ko tǐjǎ chji chji nga ndaha nku xuta najmi naxu bichú ma nginkun Ntǐaná tu ngat'aha tsa ts'ǐntjusun ni xi tǐjt'a kjuatǐxumoo, at'aha b'ǐ ta ts'ǐn tǐjt'a ya: "Xi ja naxu nginkun Ntǐaná tu ngat'aha nga s'ejihǐn k'úejǎn tǐk'un." ¹²Najmi b'a tǐtsu kjuatǐxumoo: Xi s'ejihǐn Ntǐaná kui xi k'úejǎn tǐk'un. B'ǐ ní tǐtsu: "Xi ts'ǐntjusun ni xi tǐjt'a kjuatǐxumoo, kui ní nihi xi ts'ǐnk'ǐejǎn tǐk'uhun."

¹³Cristo y'echjǐntainá. Gajoná kits'ǐn ma yjoho nku ni xi najmi nda nginkun Ntǐaná tu xi ts'ǐn ndaǐhiná kjuatǐxumoo ni nchjanǐmǐyaha kjuatǐxumoo. At'aha b'ǐ ta ts'ǐn tǐjt'a ya: "Tu yáhá ni xi tsjén tǐjǎn'ankit'a nku yá nga n'ek'ien, kui xi najmi nda katuma nginkun Ntǐaná." ¹⁴B'a kits'ǐn Cristo tu xi Ntǐaná ts'ǐhǐn nga nda kamat'ain xuta xi tǐjǎn asuntee xi nkú nga kitsúya tǐtjuhun Abraham, ko tu xi n'ekjǎhǐn raá Espirituhu Ntǐaná xi kitsúya tǐtjun nga tsjáha xi s'ejihǐn.

B'ǐ ts'ǐn tsakúya Pablo nk'ie nga najmi ts'ǐnk'ǐntjaiya Ntǐaná ni xi y'éndá nk'ie

¹⁵Jun já nts'e, k'uejǎn chubayanuu nku ni. Nk'ie nga tǐjǎn xi b'éndá nku ni ko basǐnnehe ntsja xujun, najmi ta ch'a ma banganehe ni xi tǐjt'oo ko a ra tsa k'uésun saha. ¹⁶Ntǐaná kitsúya tǐtjuhun Abraham ni xi tsjáha kui ko ntje xi s'ehe. Najmi b'a tǐtsu éhen Ntǐaná tsa nkjin maha ntjehe Abraham. B'a ní tǐtsu nga nku ǐchǐ maha. "Ntje xi ts'ǐ", tǐtsu. Kui ntje, kui xi Cristo.

¹⁷Kui ni xu'bǐ xi mjena xǐnnuu nga b'a tǐxian. Ni xi y'éndako Ntǐaná Abraham najmi maha ts'ǐnndyjajnu nku kjuatǐxuma xi j'ai s'ejǎn nǐju unchan ko katé nú askahan. Tsa ni xi b'a kamaha, kindyja ni xi kitsú Ntǐaná nk'ie. ¹⁸At'aha tsa kjuatǐxumoo y'aha ra ni xi tsjǎn Ntǐaná, ja najmi ta én xi kitsúya tǐtjuhun Ntǐaná xi y'aha ra ni xi tsjá. Tunga b'ahá kitsú tǐtjuhun Ntǐaná Abraham nga tu tsjáhá ra niu.

B'ǐ ts'ǐn tsakúya Pablo xá xi tǐjhǐn kjuatǐxumaha Ntǐaná

¹⁹Kui b'a maha, ¿má xi kui xáha kjuatǐxumoo? J'ai s'ejǎn tu xi skuehe xuta nga ngatitsun ni xi tǐincha ts'ǐn. Kui xá xi kis'ehe santa nkúhu nga kis'ejǎn ntjehe Abraham, kui ntje xi tǐjhǐn nga ts'ǐnkjǎhǐn ni xi kitsúya tǐtjun Ntǐaná nga tsjáha. Ko najmi ntsja Ntǐaná kitsjáha ra xuto kjuatǐxumoo. Tu kits'ǐnk'atayahá. Ntǐtsjee ko

Moise kits'ínchjén nga b'a kits'ín. ²⁰Tunga nk'ie nga kinchjako Ntíaná Abraham, najmi kits'ínk'atiya éhen.

²¹Kui b'a maha, ¿a tífi kontrahá ra kjuatéxumoo ni xi kitsúhu Ntíaná Abraham? ¡Najmi! ¡Ndaha tsa mí yjehe! At'aha tsa kis'ejña nku kjuatéxuma xi kamaha ts'íink'íéntu tik'un xuta, nk'iehé kama ts'ínchjén xuta kjuatéxumoo ko b'a ts'ín kuichú ma naxuhu nginkun Ntíaná. ²²Ni xi títsu ní éhen Ntíaná, nk'ie nga ngatitsuun tjí'yúhün ngayjee xuta, tu xi xuta xi s'ejihün ra Jesucristo, kui xi ts'íinkjáhün ni xi kitsú Ntíaná nga tu tsjáhá ra xi s'ejihün.

²³S'ejinná Jesucristo nd'ai, tunga kintehe ni nga kis'ejña chji Jesucristo, kjuatéxumoo tjí'yúhün ná. ²⁴Xi nkú joyaha nku nda musu xi kjbénki jántí xi, b'a ts'ín ngjikoná kjuatéxumoo nginkun Cristo tu xi s'ejihinná ko b'a ts'ín naxu kuichú mahaná nginkun Ntíaná. ²⁵Tunga nd'ai, nk'ie nga ja s'ejinná Jesucristo, ja najmi ta machjéhenná xi kjbénkiná.

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga ná xi ntíhi Ntíaná nd'ai

²⁶Ngatentoo ja ntíhi Ntíaná mahanu nd'ai, at'aha s'ejinnuu Cristo. ²⁷Ngatentoo kiasaténtájiun Cristo ko Cristo tintsúbajiun. ²⁸Najmi chumi ni ts'íihün yá xi ntje judio tjehe ra ko yá xi najmi ntje judio tjehe ra, yá xi musu xi kich'atse ko yá xi ndáhi yjoho, yá xi x'ihün ko yá xi chjuúhün. At'aha nkuhú makoo Cristo Jesu, kui nga nku chubahanu nginkun Ntíaná. ²⁹Tsa Cristo ts'enuu, ntjehe Abraham tjeheennuu ko n'ekjóhooon ni xi kik'inya tíjuhün Abraham.

4 B'i ts'ín xínyanuu ni xi tíxian. Ntíhi nku nda ts'íinkjáhün ni xi ts'e na'mihí santaha nga kama chá. Nk'ie nga ndyja saha, b'a ta joya xi nkúhu nku nda chí musu xi kich'atse, ndaha tsa kui ts'e ngayjee ni xi tjíhün na'mihí. ²Tjín xi kunntáha ko tjín xi ts'ín kuenta ni xi machjéhen. Tunga nk'iehé nga b'a kuitsu na'mihí nga najmi b'a ta ts'ín k'úéjñaha, ja ndáhi yjoho.

³B'a ta kamataán ko ná. Nk'ie nga najmi kjee yaá Nda Ntíaná, ni xi ts'e asuntee tsatéxumaná. Kamaá xi nkúhu musu xi kich'atse. ⁴Tunga nk'ie nga tsichu nistjin xi y'éjña Ntíaná, kits'ín nibá Ntíhi. Kitsihün nku tachjuún ko kis'ejñanehe kjuatéxumoo nkúhu nga kitsin. ⁵B'a kits'ín Ntíaná tu xi y'échjántjaihi xuta xi tjíñanehe kjuatéxumoo, tu xi ko ta ná Ntíaná ts'íin mahaná ntíhi.

⁶At'aha ja ntíhi Ntíaná mahaná nd'ai, kui nga Ntíaná kits'ín nibáha ajin animaná Espirituhu Ntíhi, xi: “¡Ji Na'mi ichí!”, tsuhu Ntíaná nga nchjako. ⁷Kui b'a maha nd'ai ja najmi ta xuta musu xi kich'atseheni. Ntíhi ní Ntíaná ji nd'ai. Ko tu ngat'aha nga ji xi ja ntíhi Ntíaná, kui nga ta n'ekjáhün ri ni xi tsjáha ra Ntíaná ntíhi.

**B'ǐ ts'ín kitsúya Pablo nk'ie nga tu b'ahá tu maha
ni xi títs'ín xuta nǐnku xi tjǐntu ante Galacia**

⁸Nǐstjin nk'ie, nk'ie nga najmi kjee yo Ntǐaná, nkjin tǐkjá ntǐa xi najmi Ntǐaná tsatéxumanuu. ⁹Tunga nd'ǎi ja yo Ntǐaná, nk'ie nga kjuaxǐhi Ntǐa nǐná xi benuu. Kui nga, ¿nkú ts'ín ta tǐn'ek'ótjyak'ún ngáhanu ni xi najmi tjǐhǐn nga'yún, ni xi najmi chumi ni chjǐhi ra? ¿A mjuhénuu nga ta kuatéxuma ngáhanuu ntǐa xi najmi Ntǐaná? ¹⁰At'ahǎ k'ua nǐstjin kǒ sá kǒ s'í kǒ nú tǐyankjún. ¹¹Tu b'ahá tu mana. Kutsa xá tiyahá kits'ian ajinnuu, tjǐn nga xian.

¹²Tǐbankinnuu, já nts'e. Kas'eyanuu xi nkúhu an. At'ahǎ an bi ja tjǐyana xi nkúhu jun. Najmi b'ǎ tǐxian tsa at'ahǎ tsa tjǐn ni xi kin'enú. ¹³Xi nkú ts'ín ja yo, nga tjuhun najmi nda tjǐnna nk'ie nga ngjik'ienijmínuu én nda tsuhu Jesucristo. ¹⁴Kǒ ndaha tsa kjuasti kitsjanuu ngat'ahǎ ch'ín xi kisaténa, tunga najmi ch'ohón ts'ín kichasenú kǒ ta ndaha najmi kin'e t'axínnú. Tu sa ní kin'ekjǎínnú xi nkúhu tsa nku ntǐtsjehe Ntǐaná an, xi nkúhu tsa Cristo Jesu kikjin xi kin'ekjǒhoon. ¹⁵Kui nga, ¿má ngjihǐ ra ngayjee kjuatsjo xi kis'ejǎajinnuu kui nǐstjin xu'bo? At'ahǎ kama xǐnya kixǐa nga santaha kama k'un kai nga kin'esjo tunkun nga kik'ǎinú kui nǐstjiun. ¹⁶Kui b'ǎ maha, ¿a ndǎ kontrannuhú an nd'ǎi tu ngat'ahǎ nga tǐxinyanuu ni xi naxu tjǐn?

¹⁷Nda ts'ín basenuu já xi mjehe nga kǒ kjuatéxumoo ch'oo, tunga najmi ngandanuu nga b'ǎ tǐncha ts'ín. At'ahǎ ni xi mje níhi jóo nga n'e t'axǐhǐn xinkǐá, tu xi kui jóo nda ts'ín chaseheruu. ¹⁸Nda tjǐn nga nda ts'ín basehe xinkjǐn xuta. Ná bi, tehente b'ǎ n'eé, najmi tu nku nk'ie nga tǐjǐnjajinnuu. ¹⁹Mjena jun xi nkúhu tsa ntǐnǎ mahanu. Nk'ie nga najmi kjee b'ǎ ts'ín s'eyanuu xi nkú ts'ín tjǐyaha Cristo, tǐ'bainú kjuanimǎ xi nkúhu kjuanimǎ xi f'ajin nku tachjuún xi tǐb'éntaha ntǐ. ²⁰¿Á b'ǎ uhun kjuǎ nga najmi yo tǐjǐnjajihinnuu nd'ǎi tu xi kuinchjako sisihinnuu kai! Najmi ta behena nkú ts'innuu, at'ahǎ tu b'ahá tu mana ni xi tǐn'o.

**B'ǐ ts'ín y'ejǎa chubaya Pablo nga
tsakúya ni xi y'énda Ntǐaná nk'ie**

²¹T'inyanú ma, jun xi mjenuu nga s'ejǎanenuu Kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise. ¿A najmi kjuhé nu'yó ni xi tjít'a yo? ²²B'ǎ títsu nga jo ntǐ kis'entuhu Abraham, nku xi kitsihǐn na musu xi kich'atse kǒ nku xi kitsihǐn chjuúhǐn. ²³Kitsin ntǐhi na musu xi kich'atsee at'aha kikjantuko xinkjǐn jóo, tunga kitsihǐn ntǐhi chjuúhǐn Abraham at'aha Ntǐaná ja b'ǎ kitsúhu nga nku ntǐ tsjáha.

²⁴Ni xi tǐxinnuu, b'ǐ ts'ín tjǐnǎ chubayaná. Nga joo ni xi y'éndako Ntǐaná xuta xi ts'e, kui xi nga joo jminchjún. Ni xi tjun y'énda Ntǐaná

naxi Sinai, kui xi nǎ xi tjuun. Kui xi 'mi Agar kǒ ntǐhi nǒ, kui xi ma xutǎ musu. ²⁵Nǎ Agar, kui xi naxi Sinai xi tǐjǎ ante Arabiǎ. Kui xi nkú joyaha nanki Jerusalen xi tǐjǎ nd'ǎi. Xutǎ musu xi kich'atse kui kǒ ntǐhi.

²⁶Ni tsetse xi y'enda Ntǐaná, kui xi chjuúhun Abraham. Kui xi nkú joyaha nanki Jerusalen xi tǐjǎ nk'a jǎn. Ndaǐhi yjohǒ kǒ tǎ ndǎǐhi yjohǒ ntǐhi, kui xi ñá. ²⁷At'ahǎ b'ǐ ts'ín tǐt'a éhen Ntǐaná:

Kat'etsjohi ji tachjuún nti xi najmi tǐjǐn ntǐ.

Chajnutsin ji xi najmi yai xi nkú ts'ín nibá chjǐntǐhi ntǐ.

At'ahǎ 'yún s'e saha ntǐ tachjuún xi kis'eǐǎ masen nga tachjuún xi tǐjǎhǎ x'ín.

²⁸Jun já nts'e, jun xi nkúhu Isaac. Jun xi ntǐ xi kitsúya tǐtjun Ntǐaná nga tsjáha Abraham. ²⁹Tunga xi nkú kama nk'ie, b'a tǎ tíma nd'ǎi. Ntǐ xi kitsin tu ngat'ahǎ nga kikjantuko xinkjǐn jóǒ, kui xi kitsjennkǐ unkie ntǐ xi kitsin xi nkú ts'ín mjehe Espirituhu Ntǐaná.

³⁰Tunga, ¿nkú tǐtsu éhen Ntǐaná? B'ǐ tǐtsu: “Tiyútjennki nǎ musu xi kich'atsee kǒ ntǐhi. At'ahǎ ntǐhi nǎ musu xi kich'atsee najmi kama sakút'ahǎ ni xi ts'ínkjǎǐhin ntǐhi chjuúhun Abraham.” ³¹Kui b'a maha, já nts'e, najmi ntǐhi nǎ musu xi kich'atsee ñá, ntǐhi ní nǎ xi ndǎǐhi yjohǒ ñá.

B'ǐ ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga Jesucristǒ kits'ín ndǎíná kjuatǎxuma xi kin'ekjas'ehen Moise

5 Cristo kits'ín ndǎíná ni xi tǐjǎnená tu xi kuǐnima ndǎǐhiná. Kui nga ndǎ tǐnchahanu kǒ najmi tu 'bǎinto tsa tu mí nihǐ ni xi tǎ k'u'é'yún ngáhanuu.

²Tǎsinñjunú. An Pablo b'a tǐxinnuu. Tsa n'enuu ni circuncision, najmi sakúnuu ni xi mjehe Cristo nga tsjǎnuu. ³Tǎ ts'ínkjǎǐtsjen ngáhanuu nga ngayjee xi n'ehe ni circuncision, kui tǐjǐn nga ts'ínntjusun ngayjee ni xi tǐt'a kjuatǎxumoo. ⁴Xi tǐbangisjai nga nǎxu kuǐchú ma nginkun Ntǐaná tu ngat'ahǎ nga tǐts'ínntjusun kjuatǎxumoo, kui suba suba ngǐi t'axǐhin Cristo. Najmi tǎ tǐjǎǐjǐhin kjuandaha Ntǐaná. ⁵Ñá bi tǐjǎǐjǐnná Espirituhu Ntǐaná kǒ tǐchuyáá nga nǎxu kuǐchú maá nginkun Ntǐaná tu ngat'ahǎ nga Cristo s'eǐinná. ⁶Nkúhú makáá Cristo Jesu. Najmi tǎ chǐǐhi rǎ tsa kin'ená kǒ tsa najmi kin'ená ni circuncision. Nk'ie ní s'eǐinná Ntǐaná, kui ní nihi xi chǐǐhi rǎ kǒ kui xi bakúyaná xi nkú ts'ín n'etjáá xinkǐá.

⁷Nga tjuhun nda ts'ín tintsuboo, tunga, ¿yá xi y'éch'onuu nga najmi tǎ tǐnu'yá'éhen ruu én xi nǎxu tǐjǐn? ⁸En xi tǐnu'yó nd'ǎi najmi nginkun Ntǐaná xi j'ǎjinnuu nibáha rǎ. ⁹B'ǐ tsú xutǎ: “Kutin nǎ'yu san ts'ínsanyje nǎ'yu nǐnkuon.” ¹⁰Behe k'an nginkun Ntǐaná nga najmi kǐ'ǎi ts'ín n'enkjǐntak'un ngat'ahǎ ni xi tǐxinnuu. Tu yáhá ni xi tǐts'ínndyjǐjinnuu ni xi kis'eǐinnuu, Ntǐaná ts'ǐnnǐjéhe.

¹¹Já nts'e, tsa an xi k'uenjímíhina nga tǎhín nga n'ehé ni circuncision xuta xi s'ejihín Jesu, najmi ta k'úéma tjenki unkiehena jóo b'a. Kó b'a ts'ín najmi incha kama stihí ra nk'ie nga k'uenjímía Cristo Jesu xi k'ient'á t'a kruu. ¹²Já xi títs'ínndyjajinnuu, xi mjehe nga kuichát'o yjonintenuu nga n'enuu ni circuncision, jtu sahá katatet'ayje má nkǎjúhun ma!

¹³Jun já nts'e, Ntíaná j'ájinnuu tu xi kama ndáihinnuu ntia xi najmi Ntíaná, xi tsatéxumanuu nk'ie. Tunga ndaha tsa ja ndáinnuu yjonuu, najmi tǎjña ndáinnuu nga n'oo ni xi kuinchjaha animannuu. Tu sa ní tu ngat'aha kjuatjo xi tǎinnuu, b'i ngján tǎsínkoo xinkiu. ¹⁴At'aha ngayjee ni xi tǎt'a kjuatéxumoo nkuhú bichú majihín kjuatéxuma xu'bi: "N'etjói xutahí xi nkú ts'ín tjohi yjohi." ¹⁵Tunga tsa ta jun tǎjnkonnuu kjuasti kó tǎn'e'uhun xinkiu, chúhun yjonuu, at'aha kutsa ta jun ta mahá n'ekjehenu xinkiu.

B'i ts'ín tsakúya Pablo nk'ie nga Espirituhu Ntíaná tsjáníyáná xi nkú ts'ín kuintsubaá

¹⁶Kui nga b'a tǎxihinnuu. Tintsuboo xi nkú ts'ín mjehe Espirituhu Ntíaná. Najmi tu n'o ni xi tǎnchjaha animannuu. ¹⁷At'aha ni xi nchjaha animaná fi kontraha Espirituhu Ntíaná, kó Espiritu fi kontraha ni xi nchjaha animaná. Satékjo nga joo, kó tu ngat'aha nga b'a ma najmi jun batexumohoo yjonuu. ¹⁸Tunga tsa Espirituhu Ntíaná títsjáníyánuu, tsuhu ra ma nga najmi tǎjñanenuu kjuatéxuma xi kin'ekjas'ehen Moise.

¹⁹Yaha nk'ie nga ni xi nchjaha animaha xuta ts'ín. Chuba fantukohó xinkjín, ts'ín ni xi si nginkun Ntíaná, najmi chumi nihi b'éch'oho yjoho, ²⁰benkjún ntia xi ntsja xuta ts'ínndaha, ts'ín tje, fi kontraha xinkjín, b'ésiko xinkjín, nchini, ts'ín unkie xinkjín, ts'ínxkíhín xinkjín ni xi tǎhín, kjuachán b'éntje kó xin ma ñjakúko xinkjín, ²¹ni xi tǎhín xuta xingisoo mjehe, ma ch'i, kó tu nku ngatitsuhún incha mjehe ts'ín. Ngayjee ni xu'bi kó kj'ái sa ni xi nkúhu ni xu'bi incha ts'ín xuta xi ts'ín ni xi nchjaha animaha. Títs'inkj'áútsjennuu nd'ái xi nkú nga ta kixinnuu nga tjuhun. Xuta xi b'a tǎincha ts'ín najmi tsuhu ra nga Ntíaná kuatéxumaha.

²²Tunga Espirituhu Ntíaná bi ts'ín s'ená kjuatjo, kjuatsjo, kjuajyu kó kjuatsenta. Ts'ín ya nga bisinkaá xinkjá, nga nda s'eya animaná, nga kixi n'etjusaán ni xi nda, ²³nga nímakjua n'e maá yjoná, kó nga k'úéch'o subáha yjoná ni xi tǎjín. Nk'ie nga n'eé ni xu'bi, najmi tǎjín kjuatéxuma xi k'úéch'oná. ²⁴Kó xuta xi ts'e Cristo Jesu ja kingját'a kruu animaha, animá ngatitsun xi mjehe kó fásihín ni ch'onk'un xi tǎjín asuntee. ²⁵Tsa Espirituhu Ntíaná tintsuba tǎk'uhunná nd'ái, ta tǎjenteheé nga Espiritu katsjáníyáná. ²⁶Najmi tu nk'a n'esjee yjoná. Najmi tu n'estihí xinkjá. Najmi tu kas'ená kjuanchini.

**B'ĩ ts'ĩn tsakúya Pablo nk'ie nga
tjĩhin nga kuisinkáá xinkia**

6 Jun já nts'e, tsa yo nga tjín xi tĩjnejin ngatitsun, jun xi ja tintsu_{oo} xi nkú ts'ĩn bakú niyáná Espirituhu Ntíaná tĩsinkoo nga chjúsintjen ngáhanu. Chaso sisiun ko nĩmakjua n'esjo yjonuu nga b'a n'oo, tu xi najmi ko ta jun chjút'ayák'uhunnuu. ²Xinkiu xi tĩf'ajin kjuanima b'ĩ ngján tĩsinkoo. Nk'ie nga b'a n'oo, kjuatéxumaha Cristo tĩn'etjusun.

³Tsa tjín xi chuba chánka suba kuihĩ k'uasje yjoho nk'ie nga yaha nk'ie nga najmi b'a tjín ni xi tĩbakú, ta kuihi tĩb'anachá subaha yjoho. ⁴Nga nkúnkáá tjĩhin nga chase sisihiín tsa b'a tjín ni xi tĩn'eé. B'a ts'ĩn tsjo k'úéhená ngat'aha ni xi tĩn'eé, najmi ngat'aha ni xi tĩts'ĩn kj'ái xuta. ⁵At'aha nga nkúnkáá ch'anji ch'anjináá ni xi tĩn'eé.

⁶Xi tĩbangiya éhen Ntíaná tjĩhin nga kuakjányako xi tĩbakúyaha ngayje tĩkjá ni xi nda tĩsakúhu.

⁷Najmi tu ch'anachoo yjonuu. Ndaha nku najmi ma tsutonko Ntíaná. At'aha ni xi k'uéntje xuta, kui nihi xi sakú ngáha ra. ⁸Xi tĩts'ĩn ni xi nchjaha animaha, kui xi xi nkú joyaha tsa xujmá xi najmi nda tĩb'éntje. Chan xi kj'uáya, kui xi ngabayoo. Tunga xi tĩts'ĩn ni xi bakúyaha Espirituhu Ntíaná, kui xi xi nkú joyaha tsa xujmá xi nda tĩb'éntje. Chan xi kj'uáya, kui xi kjuatĩk'uun. At'aha Espirituhu Ntíaná ts'ĩnk'íejña tĩk'un síhin. ⁹Kui nga najmi tu n'ekjentaha ráá yjoná nga n'eé ni xi nda. At'aha tsa najmi n'ekjeheé tak'aán, kuichú nĩstjin nga chj'ayaá chahan ni xi y'entjeé. ¹⁰Kui b'a maha, nda n'ehe ráá tu yáhá ni xki xki nga sakúntená nga b'a n'eé. Ko 'yún nda n'e saháá já nts'eé xi ta s'ejihin Ntíaná.

B'ĩ ts'ĩn kits'ĩnkje Pablo xujuin

¹¹An suba suba tĩts'inntúnuu. Chasoo nga xĩ ihĩ ntu xi tĩb'et'ánuu.

¹²Xi tĩincha ts'ĩn kjua'yúhunnuu nga n'enuu ni circuncision, b'a tĩincha ts'ĩn at'aha mjehe nga nda skuehe xuta. Najmi mjehe nga n'e unkie, kui nga najmi y'énjmihi nga nku tutu Cristo xi kis'et'a kruu ts'ĩnk'anki xuta. ¹³Ta ndaha já xi n'ehe ni circuncision najmi ts'ĩntjusun ni xi tjt'a kjuatéxumoo. Ni xi mjehe ra jóo nga n'enuu ni circuncision tu xi nk'a k'uasjehe yjoho nk'ie nga kuinchjanijmíyaha nga kui ngat'aha tjt'ahanuu kui chubo. ¹⁴An bi, najmi mjena tsa nk'a k'uasjé yjona ngat'aha ni xi tĩts'ian. Nku tutuhú ni xi kits'ĩn Nda Ntíaná Jesucristo t'a kruu, kui nihi xi b'asjé chánkakahona yjona. T'a kruu xu'bo k'ien ni asunnte xi nchjana ko an ta tsaya yo. ¹⁵Najmi chumi ni chjĩhi ra tsa kin'ená ko tsa najmi kin'ená ni circuncision. Ni xi chjĩ níhi ra, nk'ie nga Ntíaná kits'ĩn maná xuta tsetse. ¹⁶Ntíaná katsjáha kjuajyu ko katasinko ngayjee xuta xi b'a ts'ĩn tĩntu xi nkú ts'ĩn tĩts'ianiyá kjuatéxuma xu'bi ko xi kjuaxi nga xutaha Ntíaná.

¹⁷Nd'ǎi tǎb'ahǎ rǎ nga najmi tǎ mjehena tsa tǎjǎn xi tsjǎna kjuǎsti. At'ahǎ yjonintena yjajnu chubǎhǎ ni xi kin'ena. Kui xi tǎbakúchji nga Jesu tǎts'inxát'ahǎ.

¹⁸Jǎ nts'e, katsejǎhin animǎnuu kjuǎndahǎ Ndǎ Ntǎnǎ Jesucristo. B'ǎ katuma.